

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta *Palvelut ja tuotantoteollisuus Euroopassa: alojen vuorovaikutus ja vaikutukset työllisyyteen, kilpailukykyyn ja tuottavuuteen*

(2006/C 318/04)

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea päätti 19. tammikuuta 2006 työjärjestyksensä 29 artiklan 2 kohdan nojalla antaa lausunnon *Palvelut ja tuotantoteollisuus Euroopassa: alojen vuorovaikutus ja vaikutukset työllisyyteen, kilpailukykyyn ja tuottavuuteen*.

Asian valmistelusta vastannut neuvoa-antava valiokunta ”teollisuuden muutokset” antoi lausuntonsa 31. elokuuta 2006. Esittelijä oli Edwin **Calleja** ja apulaisesittelijä Gerhard **Rohde**.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 13.–14. syyskuuta 2006 pitämässään 429. täysistunnossa (syyskuun 13. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 183 ääntä puolesta ja 3 vastaan 4:n pidättäessä äänestämästä.

Päätelmät ja suositukset

Lausunnossa kannatetaan seuraavaa:

Yleishuomiot

On tunnustettava yrityspalvelujen merkitys Euroopan tuotantoteollisuuden ja palvelualan kasvu-, kilpailukyky- ja työllisyysasteelle. Kilpailukykyisten yrityspalvelujen käyttöä tulisi edistää unionin tasolla yhtenäisin poliittisin toimin. Liiketoimintaan liittyvien palvelujen eurooppalaisen foorumin (*European Forum on Business-Related Services*) vuonna 2005 laatima luonnos toimintasuunnitelmaksi tarjoaa hyvän perustan lisäkeskusteluille.

Politiikan tavoitteet ja seuranta

Kehitettäessä julkista ja yksityistä tuotantoteollisuutta ja palvelualaa olisi yrityspalvelujen myönteistä roolia tuettava erilaisin keinoin. ETSK suosittelee voimakkaasti seuraavia EU:n tason toimia:

- suorat ja täydentävät toimet yrityspalvelujen sisämarkkinoiden loppuun saattamiseksi ja etenkin alan moitteetonta toimintaa haittaavien esteiden poistamiseksi (markkinoiden integraatiota, työntekijöiden liikkuvuutta ja talouskasvua haittaavat esteet)
- yrityspalvelujen pikainen tunnustaminen teollisuuspolitiikan kiinteäksi osaksi; Euroopan komission tulisi panna tämä merkitte ja integroida yrityspalvelut unionin teollisuuspolitiikkaan
- Euroopan yrityspalvelujen seurantakeskuksen (*European Business Services Observatory*) perustaminen; seurantakeskuksen tehtävänä olisi kerätä tietoa, kannustaa tutkimusta ja keskustelua sekä esittää toimintasuosituksia ja seurata niiden toteuttamista

- työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun vahvistaminen, jotta seurataan ja arvioidaan niitä työolojen ja työllistämismahdollisuuksien muutoksia, jotka johtuvat uuden yrityspalvelualan perustana olevista rakenteellisista muutoksista.

Yleisesti ottaen markkinoilla on toteutettava muitakin toimia, joita viranomaisten on kannustettava. Tällaisia toimia ovat

- yrityspalvelujen edistäminen keinona parantaa yritysten ja teollisuuden suorituskykyä sekä saavuttaa maailmanmarkkinoilla kilpailuetuja alhaisen kustannustason maihin ja muihin kilpaileviin maihin nähden
- pk-yritysten kannustaminen käyttämään yrityspalveluja yhä enemmän ja tehokkaammin
- työllisyyden edistäminen ja työolojen kohentaminen yrityspalvelujen alalla keinona parantaa tuottavuutta, palvelujen laatua ja elintasoa
- kohdennetut koulutus- ja uudelleen koulutusohjelmat rakennemuutoksesta kärsivien työntekijöiden mukautumiskyvyn vahvistamiseksi ja työllistävyyden parantamiseksi.

Tutkimus- ja kehittämistoiminta, innovointi ja palvelujen suorittaminen sähköisesti

- Jäsenvaltio- ja unionitason julkisrahoitteisissa T&K-ohjelmissa tulisi kiinnittää erityistä huomiota toimiin ja hankkeisiin, joiden avulla pyritään edistämään innovatiivisten yrityspalvelujen tuotantoa ja käyttöä.
- Huomiota tulisi kiinnittää sellaisiin osaamiskeskeisiin palveluihin, jotka koskevat erityishankkeisiin tuotantoteollisuudessa, jotka saavat aikaan innovointia ja korkeaa tuottavuutta sekä tarjoavat kasvumahdollisuuksia (kuten tieto- ja viestintätekniikka sekä T&K-palvelut).

- Yrityspalvelut ovat innovoinnin lähde osaamiseen perustavassa taloudessa. Tutkimustoimintaa tulisi kannustaa ”palvelutieteen” ja etenkin liiketoimintaprosesseissa sovellettavan metodologisen taitotiedon kehittämiseksi.
- Teollis- ja tekijänoikeuksien suojaa ja muita suojamekanismeja tulisi vahvistaa hyväksymällä käsiteltävänä oleva patenttilainsäädäntö, jotta yrityksiä kannustettaisiin investoimaan nykyistä enemmän tutkimukseen ja kehittämiseen sekä innovointiin.
- Tieto- ja viestintätekniikan rooli palvelujen innovoinnissa on tunnustettava, ja sitä on edistettävä erilaisin tavoittein, kuten palvelujen suorittamisen varmistaminen etenkin pk-yrityksissä nopean laajakaista-Internet-yhteyden avulla koko Euroopassa. Samalla tulisi pyrkiä ratkaisemaan sähköiseen kaupankäyntiin liittyviä turvallisuus- ja yksityisyyskysymyksiä. Euroopan komission i2010-aloitteella on tässä yhteydessä merkittävä rooli.

Yritysten tukipalvelut ja standardit

- Tukipalveluala on uusi ala, jota voidaan hyödyntää parannettaessa yrityspalvelujen laatua entistä paremman ja järjestelmällisemmän suunnittelun keinoin. Kyseistä innovatiivista lähestymistapaa tulisi kehittää tutkimuksen ja koulutuksen erityisalana korkeakouluissa, kaupallisen alan oppilaitoksissa ja muissa koulutusorganisaatioissa.
- Standardit saattavat olla hyödyllisiä edistettäessä palvelujen laatua sekä EU:n markkinoiden integrointia. Tätä varten yleisesti palvelujen ja erityisesti yrityspalvelujen vapaaehtoista standardointia tulisi kannustaa.

Osaamisen lisääminen ja Euroopan yrityspalvelualan työllisyys

- On löydettävä ratkaisuja, joiden avulla vahvistetaan henkilöresursseja EU:ssa ja käännetään EU:n tutkimustoiminnasta ulkomaille suuntautuvan aivoviennin lisääntymisuuntaus.
- On otettava käyttöön uusia kannustimia, joiden avulla rohkaistaan yksityissektoria lisäämään osuuttaan T&K-toiminnasta Lissabonin strategian mukaisesti.
- On parannettava yrityspalveluja sekä teollisuusyritysten tarjoamia palveluja koskevan tiedon saatavuutta.
- On lisättävä yrityspalvelumarkkinoiden avoimuutta.
- On hankittava nykyistä enemmän resursseja perus- ja ammattikoulutuksen, verkko-opetuksen sekä kielitaidon parantamiseksi, jotta voidaan kehittää rajatylittäviä yrityspalveluja.

Perustelut

1. Johdanto

1.1 Lausunnossa tarkastellaan yrityspalvelujen vaikutusta Euroopan tuotantoteollisuuden työllisyystilanteeseen, kilpailukykyyn ja tuottavuuteen sekä sitä, miten yrityspalvelualaa voidaan kehittää edelleen Lissabonin ohjelman mukaisesti. Huomiota kiinnitetään yritysten tukipalveluina tunnetun uuden alan kehittymiseen sekä yrityspalvelujen ulkoistamisen (*outsourcing*) vaikutuksiin.

1.2 Huolta aiheuttavat Euroopan talouden näkymät sekä se, miten Euroopan talous kestää matalan kustannustason maiden kovan kilpailun. Euroopan tuotantoteollisuudessa ja palvelualalla on menetetty monia työpaikkoja maihin, joissa kustannustaso ja ammattitaitoinen työvoima tarjoavat suhteellisen edun (esimerkiksi Kiinaan tuotantoteollisuuden ja Intiaan yrityspalvelujen osalta). Tällaisesta kehityksestä huolimatta Euroopan tuotantoteollisuudella on edelleen merkittävä rooli Euroopan taloudessa. Vuotta 2004 koskevien tuoreimpien saatavilla olevien tilastojen mukaan EU on suurin kauppatavaran viejä, ja sen viennin arvo on 1 200 miljardia dollaria ⁽¹⁾.

1.3 Vaikka tuotantoteollisuuden katsotaan pysyneen teknologisen muutoksen ja innovoinnin tärkeimpänä lähteenä EU:ssa, on myös pantu merkille, ettei se ole viimeisten kymmenen vuoden aikana kyennyt kasvattamaan toimintaansa huipputeknologian alalla eikä korkeampaa lisäarvoa tuottavilla aloilla. Yrityspalveluihin liittyvä kasvu tarjoaa etenkin osaamiskeskeisten palvelujen käytön ansiosta lisäkanavan uusien teknologioiden kehittämiseksi, uusille työllistämismahdollisuuksille sekä uusien kilpailuetujen hankkimiselle. Yrityspalvelut ovat myös muun kuin teknologisen (esimerkiksi organisatorisen) innovoinnin lähde. Tällainen innovointi parantaa yritysten henkistä pääomaa ja työntekijöiden taitotietoa.

1.4 Erittäin kehittyneiden talouksien kulutuksen muuttuminen yhä palvelukeskeisemmäksi ei merkitse teollisuuden vähenemistä, kuten toisinaan oletetaan. Kyseisten muutosten voidaan katsoa heijastavan tilastollisesti työnjaon syventymistä kehittyneissä talouksissa sekä aiemmin integroitujen vertikaalisten arvoketjujen purkautumista. Erikoistuneet palveluntarjoajat tarjoavat nyt palveluja, jotka olivat aikaisemmin teollisuusyritysten sisäisiä toimintoja. On kehittynyt uusia palveluyrityksiä, jotka tukevat Euroopan teollisuuden pyrkimyksiä tehostaa toimintaansa ja ottaa käyttöön uutta teknologiaa, josta syntyy uusia, korkeamman lisäarvon tuotteita.

⁽¹⁾ WTO:n kauppatilastot, 2004.

1.5 Viimeaikaiset tutkimukset osoittavat, että on kehitysmässä talouden tyyppi, jossa palvelut ja tuotantoteollisuus ovat integroituneet ja täydentävät toisiaan. Palveluja kysytään siellä, missä on vahvaa teollisuustoimintaa, ja palvelujen kysyntä kehittyä teollisuustoiminnan seurauksena. Ne eivät ole toisiaan poissulkevia vaihtoehtoja ⁽²⁾.

1.6 Lausunnossa ei kannateta palvelujen erityistä edistämistä tuotantoteollisuuden kustannuksella, vaan siinä korostetaan tuotantoteollisuuden ja palvelualan keskinäistä riippuvuutta ⁽³⁾ sekä yrityspalvelujen myönteisiä kehitys- ja laajentumismahdollisuuksia. ETSK painottaa yrityspalvelujen myönteistä panosta Euroopan tuotantoteollisuuden tuottavuuden ja kilpailukyyn lisäämiseen. Samalla yrityspalveluala parantaa omaa tuottavuuttaan innovoinnilla sekä ottamalla nopeasti käyttöön uutta teknologiaa, houkuttelemalla yhä enemmän ammattitaitoisia työntekijöitä ja parantamalla työoloja ⁽⁴⁾.

1.7 Palvelujen ulkoistaminen erikoistuneille palveluntarjoajille, jotka voivat hyödyntää mittakaavaetuja ja jatkuvaa innovointiprosessia, vaikuttaa myönteisesti kustannuksiin ja tuottavuuteen. Pk-yritykset eivät kuitenkaan vaikuta vielä hyödyntävän riittävästi tietoa tai innovatiivisia yrityspalveluja. Myös työntekijöiden kykyä siirtyä tuotantoteollisuudesta yrityspalvelualalle on helpotettava asianmukaisin uudelleenkoulutushjelmin.

1.8 Kotimaiset palveluntarjoajat tuottavat nykyisin suurimman osan yrityspalveluista. Ei kuitenkaan ole takeita siitä, että näin on myös tulevaisuudessa. Kustannusten ja mahdollisuuksien mukaan osa yrityspalveluista voidaan ulkoistaa laajemmalle Eurooppaan, eli uusiin jäsenvaltioihin ja ehdokasmaihin, tai jopa koko maailmaan (ulkoistaminen lähialueille ja Euroopan ulkopuolelle). Tuoreimpien tietojen mukaan palvelujen kauppataase oli 42,8 miljardia euroa ylijäämäinen 25 jäsenvaltion EU:ssa vuonna 2004 (kasvua 5,8 miljardia euroa vuodesta 2003) ⁽⁵⁾.

1.9 Yritysten rakenteita ja prosesseja on arvioitava jatkuvasti ja syvällisesti, jotta voidaan tunnistaa toiminnot, jotka voidaan ostaa erikoistuneilta yrityspalvelujen tarjoajilta tai yritysverkoilta (yhteiset palvelut). Ne voivat huolehtia kyseisistä toiminnoista tehokkaammin, sillä ne voivat toimia suuremmassa mittakaavassa ja keskittää erityisosaamistaan. Tämä saattaa vaikuttaa tuotantoteollisuuden työllisyysilanteeseen, mutta toisinaan myös auttaa kompensoimaan ulkomaille suuntautuvan ulkoistamisen mahdollisia haittavaikutuksia, säilyttämään

tuotantoteollisuus Euroopassa sekä lisäämään työvoiman kysyntää yrityspalveluissa. Ammattitaitoa vaativien työpaikkojen lisääminen yrityspalvelujen alalla luo uusia kilpailuetuja.

2. Euroopan teollisuuden haasteet: haaste yrityspalveluille

2.1 Kaikilla Euroopan talouden aloilla havaitaan maailmanlaajuistumisen vaikutukset sekä tarve mukautua uusiin olosuhteisiin. Teollisuuspolitiikalla voi tässä yhteydessä olla myönteinen rooli. Euroopan komissio toteaa tiedonannossaan "Rakennemuutosten myötäily: laajentuneen Euroopan teollisuuspolitiikka" ⁽⁶⁾, että se aikoo kehittää teollisuuden muutoksia asianmukaisesti tukevaa teollisuuspolitiikkaa.

— Euroopan teollisuuden on selviydyttävä rakennemuutosprosessista, joka on kaiken kaikkiaan hyödyllinen ja jota tulisi kannustaa osaamisen kehittämistä ja hyödyntämistä helpottavan politiikan avulla.

— Talouden kansainvälistyminen tarjoaa mahdollisuuksia Euroopan teollisuudelle edellyttäen, että teollisuuspolitiikalla tuetaan tarvittavaa kehitystä ja että aktiivisella työmarkkina- ja sosiaalipolitiikalla ehkäistään työntekijöihin kohdistuvat haittavaikutukset.

— EU:n laajentuminen sekä suurensi sisämarkkinoita että tarjosi tilaisuuden järjestää arvoketjut uudelleen koko maanosassa, jotta uusien jäsenvaltioiden kilpailuetuja voitaisiin hyödyntää parhaiten.

— Siirtyminen osaamistalouteen on ratkaisevaa, ja sääntelyn onkin oltava tietyssä määrin varovaista, jotta uusien jäsenvaltioiden teollisuuden kilpailukykyä ei rasisitetaisi kohtuuttomasti.

ETSK kehottaa pyrkimään entistä nopeammin konkreettisiin tuloksiin EU:n teollisuuspolitiikassa sekä sisällyttämään yrityspalvelut teollisuuspolitiikkaan.

2.2 Euroopan komissio on äskettäin julkaissut tiedonannon "Yhteisön Lissabon-ohjelman täytäntöönpano: EU:n valmistusteollisuutta vahvistavat toimintapuitteet — Yhtenäisempi lähestymistapa teollisuuspolitiikkaan" ⁽⁷⁾. Komissio tunnistaa kyseisessä teollisuuspoliittisessa kehyksessä seitsemän keskeistä alojen välistä aloitetta:

— teollis- ja tekijänoikeuksia sekä väärentämistä koskeva aloite

⁽²⁾ *Business Services in European Industry*, Luis Rubalcaba-Bermejo, Euroopan komissio, 1999.

⁽³⁾ Loppuraportin tiivistelmä: *The Significance of Competitive Manufacturing Industries for the Development of the Services Sectors*, Kalmbach ym., Bremenin yliopisto, joulukuuta 2003.

⁽⁴⁾ Ks. ETSK:n lausunto "Eurooppalaisten yritysten kilpailukyky", jossa korostetaan asianmukaisten sosiaalisten olojen varmistamisen tärkeyttä pyrittäessä parantamaan tuottavuutta ja kilpailukykyä. Ks. etenkin lausunnon kohdat 2.5–2.5.3. Esimerkiksi kohdassa 2.5.2 ETSK toteaa, että "— on pikaisesti parannettava Euroopan kilpailukykyä ja samalla turvattava sen taloudellinen ja yhteiskunnallinen kehitys, yhteenkuuluvuus, työpaikat ja ympäristönsuojelu".

⁽⁵⁾ *Eurostat News Release* 17/2006, 13.2.2006.

⁽⁶⁾ KOM(2004) 274 lopullinen. ETSK antoi lausuntonsa 15.12.2004 (esittelijä: Joost van Iersel, apulais-esittelijä Bo Legelius), EUVL C 157, 28.6.2005, s. 75 ja sitä seuraavat sivut.

⁽⁷⁾ KOM(2005) 474 lopullinen. ETSK antoi lausuntonsa 20.4.2006 (esittelijä: Ernst Ehnmark), EUVL C 185, 8.8.2006, s. 80 ja sitä seuraavat sivut. Ks. myös CCM:n täydentävä lausunto (esittelijä Antonello Pezzini).

- kilpailukykyä sekä energia- ja ympäristöasioita käsittelevä korkean tason ryhmä
- markkinoille pääsyyn ja kilpailukykyyn liittyvät ulkoiset näkökohdat
- uusi lainsäädännön yksinkertaistamisohjelma
- sektorikohtaisen osaamisen parantaminen määrittelemällä nykyiset sektorikohtaiset ammattitaitovaatimukset ja osaamisvajheet
- tuotantoteollisuuden rakennemuutoksen hallinta
- integroitu eurooppalainen lähestymistapa teolliseen tutkimukseen ja innovointiin.

Tiedonannon vakava puute on se, että siinä laiminlyödään palvelut yleensä ja yrityspalvelut erityisesti. ETSK kehottaa nivoamaan yrityspalvelut täysin teollisuuspolitiikkaan ja suosittelee Euroopan komissiolle, että se laajentaa tulevien teollisuuspoliittisten strategioiden soveltamisalaa nivomalla mukaan yrityspalvelut. Tehokkaassa teollisuuspolitiikassa on myös otettava huomioon teollisuuden muutosten sosiaaliset ja työllisyysvaikutukset. Näin ollen on korostettava entistä enemmän elinikäistä oppimista sekä tuettava työntekijöiden liikkuvuuden helpottamista.

2.3 Tieto- ja viestintätekniikkaa on Euroopassa hyödynnettävä entistä laajemmin ja perinpohjaisemmin. Tieto- ja viestintätekniikan vahvistaminen ja integroiminen on yhtä tärkeää sekä teollisuuden että yrityspalvelujen alalla. Tietotekniikan hyödyntämisessä Eurooppa on jäljessä tärkeimmistä kilpailijoistaan. Vuonna 2004 Länsi-Euroopassa käytettiin tietotekniikkaan 732 euroa henkeä kohden, kun taas Yhdysvalloissa siihen käytettiin 1 161 euroa ja Japanissa 1 012 euroa henkeä kohden. Länsi-Euroopassa käytettiin tietotekniikkaan 3,08 prosenttia, Yhdysvalloissa 4,55 prosenttia ja Japanissa 3,59 prosenttia BKT:stä⁽⁸⁾. Euroopan komission tieto- ja viestintätekniikan kilpailukykyä käsittelevällä työryhmällä on tässä yhteydessä merkittävä rooli.

2.4 Euroopan teollisuusyritysten alhaisen tuottavuuden katsotaan usein johtuvan siitä, etteivät ne — etenkin pk-yritykset — hyödynnä riittävästi teknologian eivätkä tieto- ja viestintätekniikan tarjoamia mahdollisuuksia. Ongelma ei näytä johtuvan laitteistojen hinnoista vaan siitä, ettei pk-yrityksissä ole riittävästi tieto- ja viestintätekniikan käyttötaitoa eikä asiantuntemusta, minkä vuoksi niiden on vaikea sopeutua tieto- ja viestintätekniikan nopeisiin muutoksiin ja monimutkaistumiseen. Pienyritysten ja keskisuuren yritysten välillä vallitsee ”digitaalinen kuilu”, jonka vuoksi kaikkia tieto- ja viestintätekniikan ja sähköisten liiketoimintamallien tarjoamia mahdollisuuksia ei ole vielä otettu käyttöön⁽⁹⁾. Yrityspalvelujen rooli on tärkeä, jotta tieto- ja viestintätekniikkaa hyödynnettäisiin tehokkaasti ja jotta tuottavuutta näin parannettaisiin kestävästi.

2.5 Palvelujen sisämarkkinoita yleensä ja yrityspalvelujen sisämarkkinoita erityisesti ei ole saatettu loppuun, ja monet esteet haittaavat niiden tehokkuutta ja kilpailukykyä sekä uusien työllisyysmahdollisuuksien luomista. Monia esteitä on tunnistettu kertomuksessa ”Palvelujen sisämarkkinatilanne”⁽¹⁰⁾, mutta edistystä on saavutettu Lissabonin strategian toteuttamisen myötä. Yrityspalvelumarkkinoita koskevien sääntelynäkökohtien ohella tarvitaan kyseisessä asiakirjassa esitettyjä täydentäviä poliittikkoja, jotta varmistetaan EU:n välttämätön kilpailukyky maailmanlaajuisilla markkinoilla sekä sosiaalinen ja taloudellinen kehitys.

3. Yrityspalvelujen merkitys ja niiden vuorovaikutus teollisuuden kanssa

3.1 Yrityspalvelujen määritelmä

Yrityspalvelut on perinteisesti määritelty liiketoimintaan liittyvien palvelujen alaryhmäksi (NACE 70–74) (ts. yrityspalvelut sekä kuljetus-, viestintä-, jakelu- ja rahoituspalvelut)⁽¹¹⁾. Kummankin käsitteen määrittely perustuu asiakaskuntaan, jolle palvelut on suunnattu. Kyseisiä palveluja ei ole suunnattu pääasiassa loppukäyttäjille vaan pikemminkin yrityksille. Palvelut ovat konkreettisia toimia, jotka vaikuttavat ensi sijassa yritysten kilpailukykyyn (ja sopivat yhteen myös kuluttajille tarjottavien palvelujen kanssa), koska niitä hyödynnetään arvoketjun välillisinä panoksena ja koska ne edistävät palveluntarjoajan, asiakkaan ja palvelun välisestä vuorovaikutuksesta syntyvää laatua ja innovointia. Yrityspalvelujen erityispiirteenä on, että useimmat niistä voidaan tuottaa joko yrityksen sisällä tai alihankintana (ulkoistaminen) yrityksen ulkopuolisessa, erikoistuneessa yrityksessä.

3.2 Yrityspalveluihin kuuluu hyvin erilaista toimintaa, joka vaihtelee asiantuntijapalveluista (kuten insinööri-, kirjanpito- ja lakiasianpalvelut) korkean lisäarvon palveluihin (kuten tieto- ja viestintätekniikkaan liittyvät palvelut ja liikkeenjohdon konsultointi), henkilöstöpalveluihin (kuten henkilöstövalinta, työnvälityspalvelut ja tilapäistyö) sekä yritystoiminnan tukipalveluihin, jotka voivat olla sekä alhaista lisäarvoa tuottavia (kuten siivous-, turvallisuus- ja ateriapalvelut) tai kasvavaa lisäarvoa tuottavia (kuten energiahuolto, jätevesien ja muiden nesteiden käsittely, ilmastointi sekä jätehuolto). Kyseisissä palveluryhmissä on kiinnitettävä erityistä huomiota sosiaali- ja työoloihin.

⁽¹⁰⁾ KOM(2002) 441 lopullinen, 30. heinäkuuta 2002.

⁽¹¹⁾ Ks. komission tiedonanto ”Yritystoimintaan liittyvien palvelujen kilpailukyky ja niiden vaikutus eurooppalaisten yritysten tulokseen” (KOM(2003) 747 lopullinen, 4. joulukuuta 2003), jonka voi lukea osoitteessa http://europa.eu.int/eur-lex/fin/com/cnc/2003/com2003_0747fi01. pdf (ks. etenkin kohta I.2 ja kehystetty teksti 1).

⁽⁸⁾ EITO (European Information Technology Observatory) 2005, s. 263.

⁽⁹⁾ E-Business Report, 2005.

Taulukko 1. Tärkeimmät yritystoiminnan edellyttämät palvelut (toiminnallinen lähestymistapa) ⁽¹²⁾

YRITYS-TOIMINNOT	TÄRKEIMMÄT YRITYSTOIMINTAAN LIITTYVÄT PALVELUT		YRITYS-TOIMINNOT	TÄRKEIMMÄT YRITYSTOIMINTAAN LIITTYVÄT PALVELUT
Hallinto	Liikkeenjohdon konsultointi Lakiasianpalvelut Tilintarkastus ja laskenta		Tietohallinto	Tietotekniikkapalvelut Televiestintä
Henkilöresurssit	Tilapäistyö Henkilöstön rekrytointi Ammatillinen koulutus		Markkinointi ja myynti	Mainonta Kauppa ja jakelu Suhdetoiminta Messut ja näyttelyt Myynnin jälkeinen asiakaspalvelu
Rahoituksen välitys	Pankkipalvelut Vakuutuspalvelut Vuokraus ja liisaus		Kuljetus ja logistiikka	Logistiikka Kuljetuspalvelut Kuriiripalvelut
Tuotanto ja tekniikka	Insinööri- ja tekniset palvelut Testaus ja laadunvalvonta T&K-palvelut Teollinen suunnittelu Laitehuolto ja korjaus		Kiinteistöpalvelut	Turvallisuuspalvelut Siivouspalvelut Ateriapalvelut Ympäristöpalvelut/ jätehuolto Energia- ja vesihuolto Kiinteistöhuolto (varastointi)

3.3 Yrityspalvelujen paikka taloudessa

Yrityspalvelut ovat Euroopan markkinatalouden tärkeä osatekijä. Yrityspalvelujen tärkein piirre on kuitenkin se, että ne ovat mukana arvoketjun jokaisessa vaiheessa ja että ne ovat integroituneet siihen. Yrityspalvelujen kasvua selitetään yleensä sillä, että tuotantoteollisuudesta siirtyy työpaikkoja palveluihin, kun yritysten palvelutoiminnot ulkoistetaan. Kasvuun on kuitenkin useita syitä. Muita tärkeitä seikkoja ovat tuotantojärjestelmien muutokset, joustavuuden lisääntyminen, kilpailun kiristyminen kansainvälisillä markkinoilla, tieto- ja viestintätekniikan sekä osaamisen kasvava merkitys sekä uudenlaisten palvelutyyppeiden syntyminen. ”Yritysten rakennetilastojen mukaan yritystoimintaan liittyvien palvelujen (ilman rahoituspalveluja) osuus EU:n markkinatalouden kokonaistaloudesta oli vuonna 2001 53 prosenttia, kun teollisuuden osuus oli 29 prosenttia (eli noin 29 miljoonaa työllistä) —. Yritystoimintaan liittyvien palvelujen muodostama arvonlisä yhteensä oli vuonna 2001 keskimäärin 54 prosenttia, kun se teollisuudessa oli 34 prosenttia —.” ⁽¹³⁾

3.4 Nykyisin yhä useammat tuotantoteollisuusyritykset alkavat tarjota palveluja. Tuotantoteollisuusyritykset sekä tarjoavat myynnin jälkeisiä palveluja että luovat yhä enemmän lisäarvoa myymällä toisille yrityksille osana yritystoimintaansa insinööri- ja suunnittelupalvelujen tai prosessi-innovointien osaamistaan. On syntymässä uusi hybridiyritysmalli, jonka mukaan toimivat yritykset harjoittavat tuotantoteollisuutta ja tarjoavat palveluja. Kuluttajat etsivät yhä useammin pelkkien tuotteiden sijaan ”ratkaisuja”, ja kyky tarjota lisäpalveluja tuo tuotantoteollisuusyrityksille usein kilpailuetua.

⁽¹²⁾ Lähde: ”Yritystoimintaan liittyvien palvelujen kilpailukyky ja niiden vaikutus eurooppalaisten yritysten tulokseen” KOM(2003) 747 lopullinen, liite I (”Palvelujen luokitukset lisätietoineen”), luettavissa osoitteessa http://europa.eu.int/eur-lex/fi/com/cnc/2003/com2003_0747fi01.pdf.

⁽¹³⁾ KOM(2003) 747 lopullinen, kohta II.2, s. 11.

3.5 *Yrityspalveluja koskevien tilastotietojen puuttuminen* ⁽¹⁴⁾. Palvelujen kysynnästä ei ole tilastotietoja. Eri sektorien keskinäistä suhdetta ei ole dokumentoitu riittävästi. Palvelutoiminnasta ja sen vaikutuksesta EU:n jäsenvaltioiden talouksiin saadaan toivottavasti aiempaa enemmän tietoa, kunhan NACE-luokitusjärjestelmää tarkistetaan vuonna 2007. Tarkistettu luokitusjärjestelmä antaa paremman kuvan palvelualan rakenteesta ja kehityksestä ⁽¹⁵⁾. Tietoa ei myöskään ole siitä, missä määrin teollisuusyritykset tarjoavat palveluja.

3.6 *Tiedon pirstaleisuus ja vähäisyys sekä yrityspalvelujen analyysi*. ETSK katsoo, että olisi perustettava Euroopan yrityspalvelujen seurantakeskus (*European Business Services Observatory*), jonka tehtävänä olisi kerätä tietoa, kannustaa tutkimusta ja keskustelua sekä esittää toimintasuosituksia ja seurata niiden toteuttamista. Seurantakeskus tai vastaava elin edistäisi alan uuden ja nopean kehityksen ymmärtämistä sekä toimisi poliittisten päättäjien ja sidosryhmien välisenä kohtaamispaikkana.

3.7 *Palvelujen standardointi*. Markkinoiden tarpeisiin ja selkeään näyttöön perustuva palvelujen vapaaehtoisen standardoinnin nopeuttaminen edellyttää, että parannetaan turvallisuutta, laatua ja suorituskykyä koskevia perusstandardeja sekä edistetään palvelualan kilpailua ja innovointia. CEN:n, ISO:n ja kansallisten standardointielinten on otettava haaste vastaan. Palvelualan vapaaehtoisten standardien kehittäminen edistäisi varmasti rajatylittävää palvelukauppaa sekä palvelujen sisämarkkinoita.

4. Miten yrityspalvelut parantavat teollisuuden kilpailukykyä ⁽¹⁶⁾

4.1 Yrityspalvelut ovat erittäin merkittäviä, sillä niiden avulla pk-yritykset voivat antaa mahdollisen panoksensa innovointiin ja kasvuun. On olemassa näyttöä siitä, että dynaamisimmat pk-yritykset hyödynnevät laajalti yrityspalveluja. Kansainvälistymispaineita ajatellen on edistettävä sitä, että yhä useammat pk-yritykset hyödyntävät yrityspalveluja.

4.2 *Kansallinen innovointikapasiteetti*.

Valtion kyky tuottaa uusia ideoita ja kaupallistaa innovatiivisen teknologian virta pitkällä aikavälillä riippuu useista tekijöistä ⁽¹⁷⁾, joista mainittakoon seuraavat:

- yleiset innovoinnin perusrakenteet
- olennaiset perusedellytykset/tukitoimet
- yleisen innovointijärjestelmän yhteydet
- yleinen koulutusjärjestelmä.

4.3 EU:n tutkimuksesta 85 prosenttia keskittyy tuotantoteollisuuteen (Yhdysvalloissa 66 prosenttia). Palvelualaa koskevan T&K-toiminnan osuudesta ei ole luotettavia tietoja. Kaikesta teollisuustuotannon alalla tehtävästä T&K-toiminnasta 87,5 prosenttia kohdennetaan kahdeksaan erityisalaan (kemikaalit, koneenrakennus, toimistolaitteet, sähkölaitteet, puolijohteet ja viestintä, työvälineistö, moottoriajoneuvot sekä ilma- ja avaruusaluukset).

4.4 Kun ajatellaan tutkimus- ja kehitystoiminnan kokonaismenoja, EU ei ole kyennyt kuroma umpeen välimatkaa Yhdysvaltoihin, ja kuilu on kasvanut edelleen kymmenen viime vuoden aikana.

⁽¹⁴⁾ Ks. CCMI:n tilaama tutkimus *A Sectoral Survey of Relocation: a Factual Background* (etenkin sivut 107 ja 177–179), johon perustuu CCMI:n tiedonanto ”Alakohtainen selvitys yritysten siirtymisestä” (esittelijä Joost van Iersel, apulais-esittelijä Enrique Calvet Chambon).

⁽¹⁵⁾ Liiketoimintaan liittyvien palvelujen eurooppalaisen foorumin (*European Forum on Business-Related Services*) raportti, kesäkuu 2005.

⁽¹⁶⁾ Ks. KOM(1998) 534 lopullinen ja KOM(2003) 747 lopullinen.

⁽¹⁷⁾ Stern, Furman, Porter, 2002.

4.5 Tutkimus- ja kehitysrahoituksen entistä suurempi kohdentaminen huipputeknologiaan ja osaamiskeskeisiin (korkean marginaalin) palveluihin on erittäin tärkeää Euroopan teollisuuden kilpailukyvyllä. Kolmen prosentin tavoite ⁽¹⁸⁾ saavutettaisiin helpommin, jos hallitukset lisäisivät määrärahojaan ja jos yksityissektoria kannustettaisiin ja tuettaisiin investoimaan nykyistä enemmän tässä suhteessa, yrityspalvelut mukaan luettuina.

4.6 Euroopan komission tiedonannossaan hiljattain ehdottama Euroopan teknologiainstituutti ⁽¹⁹⁾ olisi hyödyllinen, mutta teknologian lisäksi tarvitaan myös tehokkaita liiketoiminta- ja organisointistrategioita.

4.7 Yrityspalvelujen innovointitehtävien vaikutusta kuvataan seuraavassa taulukossa:

Taulukko 2. Yrityspalvelujen innovointitehtävät ⁽²⁰⁾

Innovointi-tehtävät	Innovoinnin keskeiset osatekijät	Yrityspalvelut (joitakin edustavia aloja)
Teknologinen innovointi	— Teknologian integroinnin tehostaminen — Nykyisen teknologian käyttö — Teknologian mukauttaminen yrityksen tarpeisiin — Kehittyneiden tieto- ja viestintäprosessien tehokkuus — Rutiiniprosessien automatisointi — Tuotantorakenteiden joustavoittaminen — Laadun parantaminen	— Tietotekniset palvelut — Insinööripalvelut — Suunnittelupalvelut — Televiestintäpalvelut — Sähköisen viestinnän online-palvelut — Laadunvalvontapalvelut
Organisatorinen innovointi	— Sisäisen organisoinnin tehokkuus — Valvonta- ja koordinoitiprosessien jäsentäminen — Henkilöstöresurssien valinnan, koulutuksen ja hyödyntämisen parantaminen — Toiminnan erikoisaloja koskevat parannukset	— Liikkeenjohdon konsultointi ja johtaminen — Tilintarkastus ja lakiasiainpalvelut — Henkilöstöpalvelut (työntekijöiden valinta ja koulutus sekä tilapäistyö)
Strateginen innovointi	— Dynaamisten toimintaympäristöjen joustavuus — Asemointi monitahoisilla markkinoilla — Yhteenliittymiä koskevat strategiset tiedot — Tuotteiden mukautusta koskevat tiedot — Sijaintia ja markkinoita koskevat tiedot — Puolustus ristiriitaisessa oikeudellisessa ympäristössä	— Johtamispalvelut — Online-palvelut — Tilintarkastuspalvelut — Lakiasiainpalvelut — Messu- ja näyttelypalvelut — Markkinointipalvelut
Kaupallinen innovointi	— Kilpailukykyinen tuotesuunnittelu — Innovatiivinen kaupallistaminen — Tilaisuuksien hyödyntäminen — Asiakkaiden etsiminen ja asiakassuhteet — Innovoiva markkinointi — Imagokysymykset	— Suunnittelupalvelut — Messut ja näyttelyt — Mainonta — Suoramarkkinointi — Suhdetoiminta — Myynnin jälkeinen asiakaspalvelu

⁽¹⁸⁾ Ks. ETSK:n lausunto "Seitsemäs tutkimuksen, teknologian kehittämisen ja demonstroinnin puiteohjelma" (kohta 2.5): Lissabonin strategian toteuttamiseksi "Barcelonassa keväällä 2002 kokoontunut Eurooppa-neuvosto määritteli lisäksi tutkimuksen tukemiselle määrälliset tavoitteet: unionin T&K-toimintaan osoitettava kokonaisrahoitusta olisi lisättävä siten, että se olisi kolme prosenttia BKT:stä vuoteen 2010 mennessä; yksityissektorin osuuden tästä on määrä olla kaksi kolmasosaa. (Kolmen prosentin tavoite). Komitea huomauttaa kuitenkin, että maailmanlaajuisista investointikilpailua ajatellen kyseessä on 'liikkuva tavoite'; se, joka saavuttaa sen liian myöhään, jää yhä enemmän jälkeen".

⁽¹⁹⁾ KOM(2006) 77 lopullinen.

⁽²⁰⁾ Julkaisusta *The Contribution of Business Services to European Employment, Innovation and Productivity*, jonka tekijät ovat Luis Rubalcaba ja Henk Kox ja jonka Palgrave-Macmillan-kustantamo julkaisee piakkoin.

Innovointi-tehtävät	Innovoinnin keskeiset osatekijät	Yrityspalvelut (joitakin edustavia aloja)
Operatiivinen innovointi	— Toiminnallinen työnjako — Keskittyminen avaintehtäviin — Toimintavalmiuksia koskevat kysymykset — Imagokysymykset	— Kielipalvelut — Kuriiripalvelut — Turvallisuuspalvelut — Operatiiviset palvelut

Lähde: Rubalcaba (1999), *Business Services in European Industry*, Euroopan komissio, Bryssel.

4.8 Eräät Euroopan innovatiivisimmista yrityksistä toimivat yrityspalvelualalla, mutta palvelualan T&K-toiminta on kaiken kaikkiaan liian vähäistä ja epäjärjestelmällistä. Yksittäisten yritysten kalliista ja aikaa vievistä kokeiluista ja epäonnistumisista syntyy usein uusia palveluja ja liiketoimintamalleja. EU:n on tuettava valikoiduilla aloilla tehtävää tutkimusta, jotta maailmanlaajuisesti johtavien huipputeknologioiden aloilla toimivien yritysten taitotieto saatetaan ajan tasalle.

4.9 On tärkeää löytää keinoja, joiden avulla parannetaan pk-yritysten mahdollisuuksia saada käyttöönsä tutkimustuloksia sekä tuetaan pk-yrityksiä lyhyen aikavälin tuotekehityksessä.

4.10 Jotta yritykset investoisivat nykyistä enemmän innovointiin ja T&K-toimintaan, Euroopan komission on varmistettava teollis- ja tekijänoikeuksien asianmukainen suoja. On ryhdyttävä toimiin, jotta käsiteltävänä oleva ehdotus tietokoneella toteutettujen keksintöjen patentoinnista voidaan panna täytäntöön.

4.11 Lainsäädäntöä ja sääntelyä on parannettava.

5. Osaamisen luomista koskeva EU:n järjestelmä

5.1 Osaamisen luomista koskevaa EU:n järjestelmää on tarkistettava perinpohjaisesti. Se edellyttää, että

- suunnataan tutkimus- ja kehitystoiminta korkeaa tieto- ja viestintäteknologiaa tuottaviin yrityksiin
- pysäytetään aivovienti EU:sta Yhdysvaltoihin (EU:sta muuttaa Yhdysvaltoihin kaksi kertaa enemmän tutkijoita kuin päinvastoin; EU:ssa koulutetut tutkijat tekevät 40 prosenttia Yhdysvaltojen tutkimus- ja kehitystyöstä)
- lisään tutkimukseen käytettäviä kokonaismenoja, jotta saavutetaan Lissabonin tavoite eli kolme prosenttia bruttokansantuotteesta
- asetetaan tieto- ja viestintäteknikkaa koskevat taidot, digitaalinen lukutaito sekä sähköistä liiketoimintaa koskevat taidot avainasemaan; tieto- ja viestintäteknisten taitojen on sisällyttävä opetussuunnitelmiin alaluokilta lähtien
- otetaan huomioon, että kehittyneestä kiinteästä ja mobiilista laajakaistasta tulee osaamiseen perustuvan talouden infrastruktuuri tällä vuosisadalla. Tietoyhteiskunnan pääosaston vuonna 2005 käynnistämällä i2010-aloitteella on tässä yhteydessä tärkeä rooli.

6. Yritysten tukipalvelujen rooli

6.1 Etenkin Saksassa on 1990-luvun puolivälistä lähtien keskusteltu intensiivisesti palveluinnovoinnista, ja sitä on tutkittu paljon. Yritysten tukipalvelut ovat vauhdittaneet huomattavasti sekä yliopistojen tutkimustyötä että käytännön työtä kyseisellä alalla. Näin on kehittynyt uusi oppiaine, jossa pyritään palvelutuotteiden järjestelmälliseen kehittämiseen ja suunnitteluun hyödyntämällä soveltuvia malleja, menetelmiä ja välineitä. Vaikka tukipalvelualaan kuuluu myös palvelutoiminnan johtamiseen liittyviä näkökohtia, siinä keskitytään ensisijaisesti uusien palvelutuotteiden kehittämiseen. Tukipalveluihin sisältyy myös kehitysjärjestelmien suunnittelu eli palveluihin liittyvät kysymykset yleisen T&K- ja innovointijohtamisen alalla.

6.2 Uusia liiketoiminnan malleja, menetelmiä ja välineitä koskeva perustutkimus antaa tukipalvelualalle tärkeitä virikkeitä. Tavaroiden, ohjelmistojen ja palvelujen yhteisiä tukipalveluja koskevista integroiduista lähestymistavoista tulee vakiintunut ilmiö. Lisäksi palvelustandardien yhdenmukaistamisen edistyminen kannustaa erikoistumaan ja kehittämään tehokkaasti uusia palveluja ⁽²¹⁾.

6.3 Tukipalveluala on yksi harvoista palvelusektorin aloista, joita eurooppalainen tutkimus on muokannut merkittävästi. On tärkeää integroitua entistä tiiviimmin kansainvälisiin verkostoihin ja kehittää järjestelmällisesti riippumaton tukipalvelualan yhteisö, jotta alalla voidaan tulevaisuudessakin säilyttää johtoasema ⁽²²⁾.

7. Sähköisesti suoritettavien palvelujen merkitys

7.1 *Sähköisesti suoritettavien palvelujen lisääntymis- ja laajenemistrendit.* Tieto- ja viestintätekniikan mahdollistaman tietotekniikkapalvelujen ja liiketoimintaprosesseja koskevien palvelujen kansainvälisen alihankinnan kasvuun ja vaikutuksiin kiinnitetään yhä enemmän huomiota. Yrityspalveluja suunnataan uudelleen soveltamalla tieto- ja viestintätekniikkaa sekä siirtymällä yhä enemmän sähköisesti suoritettaviin palveluihin. Sähköisesti suoritettavat palvelut ovat ohjelmistopalveluja, T&K-palveluja ja teknisiä testauspalveluja, konsulttipalveluja sekä henkilöstön kehittämispalveluja ja työvoimapalveluja. Niitä ohjaavat etupäässä markkinat seuraavista syistä:

- uusien asiakkaiden vaatimukset ja odotukset
- pyrkimys parantaa markkinoillepääsyä ja laajentaa markkinoita
- laadun parantaminen ja asiakassuhteiden syventäminen
- toiminnan tehokkuuteen ja mittakaavaetuihin liittyvät hyödyt
- kustannusten alentaminen parantamalla ja laajentamalla halpatuotantoa ja tuotantotapoja.

7.2 *Unionin ulkopuolelle ulkoistamisesta EU:n taloudelle mahdollisesti syntyvien etujen tutkiminen.* Ulkoistettuja palveluja tarjotaan nykyään eri puolilta maailmaa, mikä tuo mukanaan uusia maailmanlaajuisia haasteita. Euroopankin tulisi olla valmis tarjoamaan ja viemään korkealaatuisia palveluja unionin ulkopuolelle. Sähköisesti suoritettavat palvelut ja niihin liittyvä sähköisen liiketoiminnan tuki tulevat lisääntymään. Liiketoimintaan liittyvien palvelujen ulkoistaminen unionin ulkopuolelle keskittyy nykyisin tukitoimintoihin (kuten tietotekniisiin palveluihin, rahoitus- ja kirjanpitoaloihin sekä puhelinvälitteisiin palvelukeskuksiin). Korkeamman lisäarvon palveluissa, kuten tietotekniikkaan liittyvät suunnittelu-, tutkimus- ja analysointipalvelut, EU pitää vielä pintansa. Teknologinen kehitys, ammattitaitoisen työvoiman saatavuus ja siihen liittyvät kustannukset maailmanmarkkinoilla vaikuttavat kuitenkin tulevaisuudessa entistä enemmän eurooppalaisten yritysten päätöksiin. Euroopan työmarkkinoiden haasteena onkin luoda entistä laadukkaampia työpaikkoja ja välttää työttömyyttä ⁽²³⁾.

7.3 *Sähköisesti suoritettavien palvelujen esteitä.* Sähköisesti suoritettavien palvelujen kehittämisen tiellä on esteitä, jotka tulisi tutkia läpikotaisin ja joita varten tulisi löytää ratkaisuja, jotta eurooppalaiset yrityspalvelujen tarjoajat voisivat toimia nykyistä myyntihenkisemmin ja laajentaa toimintaansa yhä enemmän EU:n ulkopuolelle. Kyseisiä esteitä ovat standardien ja yhteentoimivuuden sekä sähköistä kaupankäyntiä koskevan luottamuksen ja turvallisuuden puute, kiinteään ja mobiiliin laajakaistainfrastruktuuriin kohdennettujen investointien puute sekä tieto- ja viestintätekniikan vielä liian alhainen hyödyntäminen pk-yrityksissä.

⁽²¹⁾ *Service Engineering — Methodical Development of New Service Products*, Hans-Jörg Bullinger, Klaus-Peter Fahnrich, Thomas Meiren.

⁽²²⁾ Thomas Meiren, tuotantotekniikkaa tutkiva Fraunhofer-Institut, Stuttgart, Saksa.

⁽²³⁾ Euroopan yritystoimintaan liittyvien palvelujen foorumin (*European Forum on Business-Related Services*) raportti vuodelta 2005.

8. Yrityspalvelujen työllistämispotentiaali

8.1 Yrityspalvelujen työpaikkojen määrä on kasvanut voimakkaasti kuluneina vuosikymmeninä. Ajanjaksona 1979–2002 vuosittainen kasvuaste oli noin 4,5 prosenttia eli huomattavasti kaikkia muita talousaloja korkeampi. Vuonna 2003 yrityspalvelujen tarjoamien työpaikkojen osuus kaikista työpaikoista oli 15 jäsenvaltion EU:ssa 9 prosenttia ja 25 jäsenvaltion EU:ssa 8,6 prosenttia. Palvelualalla yleensä ja yrityspalvelualalla erityisesti on tulevaisuudessa avainasema luotaessa uusia työpaikkoja ja kompensoitaessa tuotantoteollisuudessa menetettyjä työpaikkoja.

8.2 Taulukosta 3 ilmenee, miten yrityspalvelujen työpaikkojen määrä on vuoteen 2002 asti kasvanut kokonaistalouteen verrattuna.

Taulukko 3. Yrityspalvelualan työllisyyden kasvu vuosittain ajanjaksona 1979–2002 ⁽²⁴⁾

Maa	Kokonaistalous	Yrityspalvelut	Kiinteistöala	Vuokraus	Asiantuntija-palvelut	T&K-sopimukset	Tietotekniset palvelut	Operatiiviset palvelut
LU	2,6	7,6	5,2	4,4	7,5	6,5	12,4	7,4
PT	0,4	6,9	6,5	5,5	6,7	7,7	8,1	7,0
IE	2,0	6,4	5,3	4,6	6,0	0,8	10,5	6,5
IT	0,5	6,4	4,4	8,0	6,1	4,1	6,5	6,7
DE	0,6	5,3	4,2	3,4	4,5	2,9	6,5	5,8
FI	0,1	5,4	1,0	1,6	4,3	3,3	8,5	6,0
ES	1,1	5,4	3,7	6,0	4,9	3,2	7,4	5,8
NL	1,6	4,7	3,7	5,3	4,1	3,4	8,1	4,7
AT	0,3	4,8	1,4	2,6	4,3	4,0	9,6	4,8
SE	0,2	4,7	1,2	2,7	4,3	4,2	6,1	4,7
EL	0,8	4,6	5,9	3,4	4,2	4,0	8,1	4,8
UK	0,4	3,3	4,8	2,2	2,8	-0,4	6,9	3,5
FR	0,5	3,2	1,3	4,1	2,5	1,7	4,7	3,8
DK	0,3	3,1	1,5	2,8	1,8	-0,8	5,8	4,3
BE	0,3	3,6	3,9	0,9	3,2	-1,7	5,0	4,0
EU15	0,6	4,4	3,3	3,3	3,9	1,7	6,4	4,7
US	1,4	4,7	1,6	3,5	3,5	2,9	8,8	5,3

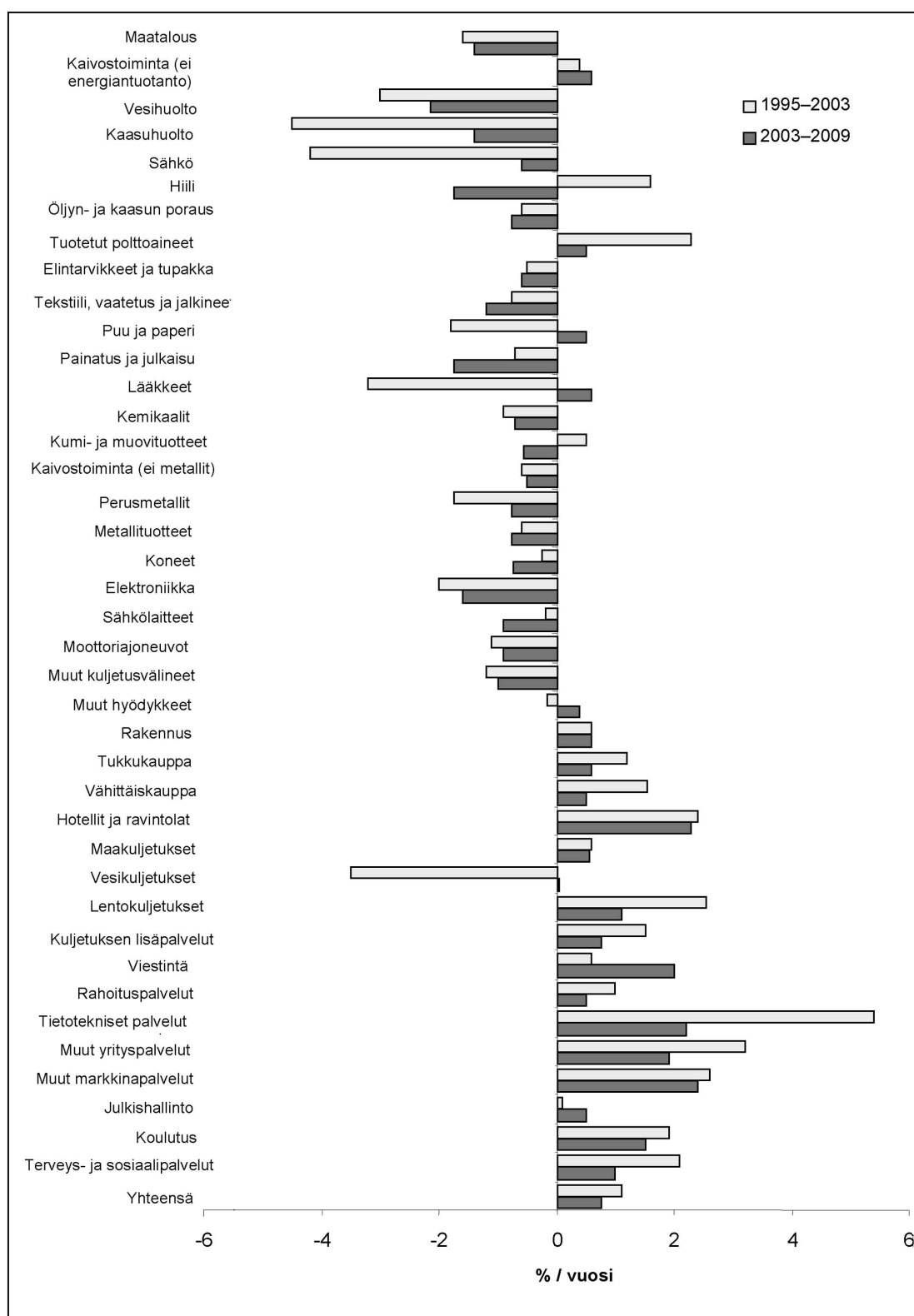
8.3 Palvelualan ja etenkin osaamiskeskeisten yrityspalvelujen alan työllisyyden dynaaminen kasvu on ominaista nykyajan talouksille. Vaikka yrityspalvelujen tarjoamien työpaikkojen määrä ja kasvuasteet vaihtelevat Euroopassa maittain, voidaan todeta, että "ei ole köyhää maata, jossa olisi runsaasti yrityspalveluja, eikä rikasta maata, jossa yrityspalvelujen tarjoamia työpaikkoja olisi vähän" ⁽²⁵⁾.

8.4 Työllisyyden kasvun voidaan palvelualalla ja etenkin osaamiskeskeisillä yrityspalvelujen alalla odottaa jatkuvan, vaikkakin hieman maltillisempaan. Taulukon 4 perusteella kasvu on kuitenkin suurempaa kuin työllisyyden oletettu kasvu muilla taloudenaloilla. Kasvuasteen odotetaan olevan huomattavasti korkeampi uusissa jäsenvaltioissa, sillä niissä palveluja aletaan kehittää huomattavasti matalammalta absoluuttiselta tasolta.

⁽²⁴⁾ Julkaisusta *The Contribution of Business Services to European Employment, Innovation and Productivity*, jonka tekijät ovat Luis Rubalcaba ja Henk Kox ja jonka Palgrave-Macmillan-kustantamo julkaisee vuonna 2006.

⁽²⁵⁾ Rubalcaba, Kox, 2006, s. 42.

Taulukko 4. Työllisyyden kehitys länsieurooppalaisilla talouden aloilla

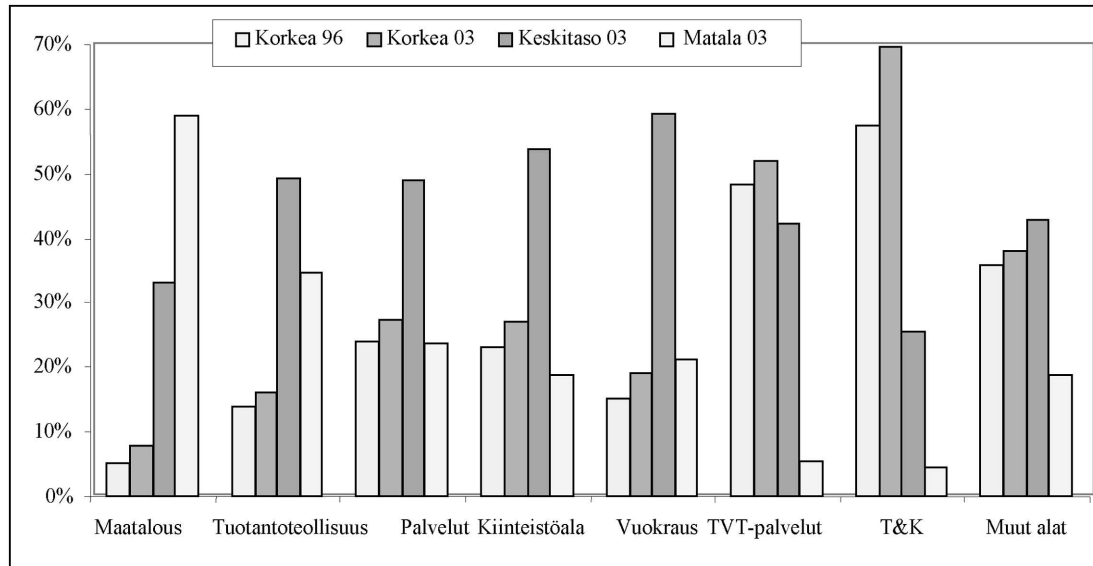
Huom. Länsi-Euroopalla tarkoitetaan EU:n 15:tä jäsenvaltiota sekä Norjaa ja Sveitsiä.

Lähde: Cambridge Econometrics Press Release, *What has happened to the Lisbon agenda?*, marraskuu 2005.

8.5 Yrityspalvelujen työpaikoille on ominaista korkea koulutustaso. EU:n työvoimatutkimuksesta ilmenee, että vuonna 2003 korkeasti koulutettujen työntekijöiden osuus oli 41 prosenttia, kun se vuonna 1998 oli ollut 38 prosenttia. Matalan koulutustason työntekijöiden osuus oli pudonnut 17 prosenttiin, kun se vuonna 1998 oli ollut 25 prosenttia. Useimpiin yrityspalvelualan työpaikkoihin vaaditaan korkean tai keskitason osaamista, mikä on haaste myös Euroopan koulutusjärjestelmille (ja etenkin elinikäistä oppimista

koskevalle politiikalle), sillä Euroopan teollisuuden rakennemuutos edellyttää, että yhä useammat muiden alojen työntekijät siirtyvät yrityspalvelualan työpaikkoihin. Tätä taustaa vasten Lissabonin strategiaan sisältyvän ”Koulutus 2010” -työohjelman tinkimätön toteuttaminen on ensisijaisen tärkeää. Taulukosta 5 ilmenee eri aloilla vaadittava koulutustaso.

Taulukko 5. Koulutustaso merkittävillä talouden aloilla ja yrityspalveluissa 15 jäsenvaltion EU:ssa vuonna 2003 ⁽²⁶⁾

Bryssel 13. syyskuuta 2006

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Anne-Marie SIGMUND

⁽²⁶⁾ Lähde: Rubalcaba ja Kox (2006), perustuu Eurostatin tietoihin, työvoimatutkimus, 2004.